

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра історії, археології та методики викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи,

Голова науково-методичної ради

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«06» березня 2023р.

Перелік питань до атестації здобувачів вищої освіти

Комплексний екзамен за фахом

Модуль 1 «Історія України, всесвітня історія»

Модуль 2 «Методика викладання історії та правознавства»

Модуль 3 «Педагогіка та психологія»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Історія

Освітня програма Середня освіта (історія)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна, заочна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради

факультету психології, історії та соціології

Голова НМР

Наталя ТАВРОВЕЦЬКА

«13» лютого 2023 р., пр. № 5

Івано-Франківськ, 2023 р.

Затверджено на засіданні кафедри
історії, археології та методики викладання
Протокол № 8 від 06 лютого 2023 р.

Завідувачка Наталя КУЗОВА
(Підпис)

Модуль 1 «Історія України, всесвітня історія»

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

1. Первісна доба на території України.
2. Античні колонії Північного Причорномор'я за писемними й археологічними джерелами.
3. Східні слов'яни у V – IX ст.
4. Виникнення та розквіт Давньоруської держави. (кін. X – сер. XI ст.) Теорії походження Київської Русі.
5. Політична роздробленість Київської Русі (кін XI – сер. XIII ст.).
6. Галицько-Волинська держава – спадкоємиця Київської Русі.
7. Українські землі у складі Литви і Польщі (сер. XIV - сер. XVI ст.).
8. Утворення Кримського ханства та його експансія на українські землі.
9. Українські землі у складі Речі Посполитої (сер. XVI - сер. XVII ст.).
10. Утворення Запорізької Січі, внутрішній устрій та організація.
11. Українська національна революція середини – другої половини XVII ст. Писемні джерела та історіографія проблеми.
12. Зміни соціально-економічної системи України в ході української національної революції середини – другої половини XVII ст.
13. Формування та розвиток української державності в XVII ст.
14. Руїна, подолання її наслідків та антимосковський виступ під проводом І. Мазепи.
15. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії. Ліквідація Запорозької Січі.
16. Соціально-економічний розвиток українських земель наприкінці XVIII – на початку XX ст.
17. Гайдамацький рух, його причини, характер, розмах. Коліївщина. Рух опришків.
18. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст.
19. Правобережна Україна наприкінці XVII - XVIII ст.
20. Культура України наприкінці XVII – XVIII ст.
21. Проблеми національно-духовного відродження на українських землях у XIX ст.
22. Політизація національного руху в Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.
23. Українська національна революція 1917-1920 рр.
24. Українські землі у міжвоєнний період.
25. Друга світова війна та Україна.
26. Суспільно-політична ситуація в Україні в добу «відлиги».
27. Українське державотворення в умовах незалежності.
28. «Революція гідності»: рушійні сили та основні етапи. Дострокові президентські вибори (травень 2014 р.).
29. Окупація Криму. Військовий конфлікт на сході України. Антитерористична операція в Донецькій та Луганській областях.
30. Основні тенденції сучасної зовнішньої та внутрішньої політики України.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

1. Виникнення людини (антропогенез).
2. Виникнення людського суспільства. Основні форми соціальної організації в первісності.
3. Стародавній Єгипет: особливості соціально-економічного та політичного розвитку.
4. Цивілізації Месопотамії: хронологічні межі, соціально-економічні та етно-політичні характеристики.
5. Афінська та Спартанська держави як основні типи політичної та соціально-економічної організації грецького полісу.
6. Період республіки в історії Стародавнього Риму.
7. Період імперії в історії Стародавнього Риму.
8. Розуміння сутності феодалізму в історичній науці. Соціально-економічний і політичний розвиток Середньовічної Європи.
9. Виникнення і розвиток капіталістичних відносин у країнах Західної Європи. Промисловий переворот.
10. Цивілізації Америки до появи європейців. Великі географічні відкриття.
11. Реформація та ранні буржуазні революції в країнах Західної Європи XVI -XVII ст.
12. Епоха Відродження. Мистецтво Високого Відродження в Італії.
13. Велика французька буржуазна революція.
14. Війна північноамериканських колоній Англії за незалежність та утворення США. Громадянська війна у США.
15. Підсумки економічного та суспільно-політичного розвитку провідних індустріальних країн на межі XIX-XX ст.(на прикладі Англії).
16. Міжнародні відносини на початку XX ст. Визрівання причин Першої Світової війни, її початок, основні події та наслідки.
17. Гуситський рух в Чехії XV ст.
18. Польща в XIV – XVI ст.
19. Реформи Петра I. Становлення Російської імперії.
20. Російська імперія на рубежі XIX-XX ст. Революція 1905-1907 рр.
21. Зарубіжні слов'янські народи після Першої світової війни. Утворення незалежних держав.
22. Становлення тоталітарної системи в зарубіжних слов'янських країнах (друга половина 1940-х – 1950—ті рр. XX ст).
23. Події 1968 р. в Чехословаччині як прояв системної кризи соціалістичного табору в Європі. Народні анти тоталітарні революції 1989-1990 рр. в країнах Центральної та Східної Європи.
24. Фашизм в Німеччині. III Рейх.
25. Основні ідейно-політичні течії в країнах Західної Європи і США у XX ст.
26. Версальсько-Вашингтонська система.
27. Світова економічна криза 1929-1933 рр. та шляхи її подолання (на прикладі США).
28. Друга світова війна: причини, основні події, підсумки, наслідки.
29. Економічний розвиток провідних індустріальних країн у другій половині XX ст. (на прикладі США).
30. Євроінтеграція.

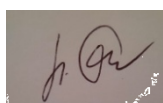
Модуль 2. «Методика викладання історії та правознавства»

1. Мета і зміст шкільної історичної та суспільствознавчої освіти
2. Засоби організації систематичних курсів історії: лінійний та концентричний.
3. Навчальні програми з історії та правознавства.
4. Структура шкільного підручника з історії, правознавства.
5. Співвідношення фактів і теорії у шкільних курсах історії.
6. Учитель як особистість та професіонал.
7. Вирішення конфліктних ситуацій у школі.
8. Педагогічне спілкування.
9. Права та обов'язки вчителя.
10. Шляхи підвищення кваліфікації вчителя історії та правознавства.
11. Пізнавальні можливості учнів як фактор навчання в школі.
12. Сучасна психологія і педагогіка про індивідуальні особливості сприйняття інформації учнями.
13. Класифікація основних умінь (компетенцій).
14. Типологія уроків з історії.
15. Структури основних типів уроків.
16. Форми уроків з історії та правознавства.
17. Підготовка вчителя до уроку історії та правознавства. План-конспект уроку.
18. Загальна характеристика інноваційних систем навчання.
19. Методи усного викладу.
20. Методи роботи з джерелами на уроках.
21. Методи наочного навчання історії та правознавства.
22. Інтернет на уроках історії та правознавства.
23. Дискусія як одна із форм навчання.
24. Методика навчання у грі.
25. Суть і мета кооперативного навчання.
26. Патріотичне виховання на уроках історії та правознавства.
27. Виховний потенціал історичного краєзнавства.
28. Проектне навчання.
29. Позакласна та позашкільна робота. Шкільний кабінет історії. Його місце в організації позакласної роботи з історії.
30. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Модуль 3 «Педагогіка та психологія»

1. Педагогіка як наука, її роль у підготовці фахівця.
2. Предмет, завдання психології, її роль у діяльності фахівця.
3. Генезис педагогіки як науки, внесок вітчизняних учених в її розвиток.
4. Основні етапи становлення психології як науки.
5. Методи науково-педагогічних досліджень, їх роль у діяльності фахівця.
6. Структура психології, її зв'язок з іншими науками.
7. Методологічні принципи і методи психології.
8. Болонський процес: європейський вибір української вищої освіти.
9. Характерні риси та особливості трудової діяльності за фахом.
10. Свідомість — вищий рівень розвитку психіки.
11. Зміст освіти та соціально-економічний рівень розвитку суспільства.
12. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
13. Психічні стани: сутність, зміст, урахування в діяльності фахівця.
14. Дидактика: предмет, основні категорії.
15. Стрес: характеристика, шляхи запобігання у діяльності фахівця.
16. Особистість: психологічний аспект сутності, змісту, рушійних сил.
17. Процес навчання: сутність, основні компоненти.
18. Структура особистості.
19. Закономірності, принципи навчання, їх місце у діяльності фахівця.
20. Самосвідомість особистості: сутність, зміст, умови розвитку.
21. Темперамент: сутність, типи, вплив на трудову діяльність.
22. Методи навчання: класифікація, зміст, значення в діяльності фахівця.
23. Роль і місце знань про емоції та почуття в діяльності фахівця.
24. Воля як психічний процес: зміст, структура вольового акту.
25. Організаційні форми процесу навчання.
26. Спрямованість як провідний компонент у структурі особистості.
27. Виховний процес: сутність, зміст, роль у діяльності фахівця.
28. Методи виховання: класифікація, зміст, практичне використання в діяльності фахівця.
30. Організаційні форми процесу виховання: сутність, зміст, роль у діяльності фахівця.

Гарант ОП

(Підпис)

Наталія КУЗОВОВА